

Fizyka

Wymagania edukacyjne na ocenę śródroczną i roczną Klasa 8

Nr	Dział tematyczny / Temat lekcji	Liczba godzin przeznaczonych na realizację	Wymagania na ocenę				
			dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
Uczeń:							
1. ZJAWISKA CIEPLNE							
1	Energia wewnętrzna i temperatura	1	– posługuje się pojęciem temperatury i porównuje średnią energię kinetyczną cząsteczek dwóch ciał na podstawie informacji	– określa temperaturę ciała jako miarę średniej energii kinetycznej cząsteczek, z których ciało jest zbudowane i analizuje jakościowo ten	– wyjaśnia, że wzrost średniej energii kinetycznej cząsteczek cieczy lub gazów powoduje wzrost ich temperatury	– przeprowadza doświadczenie związane z zależnością między temperaturą a ruchem cząsteczek – wyjaśnia związek	– projektuje doświadczenie potwierdzające związek między temperaturą a energią wewnętrzną – wyjaśnia sposób, w jaki wykonanie

			<p>o ich temperaturze</p> <ul style="list-style-type: none"> – posługuje się skalami temperatur (Celsjusza, Kelvina, Fahrenheita) – rozumie zależność między skalami temperatur (Celsjusza i Kelvina) – podaje przykłady sytuacji z życia codziennego, w których wykonana praca ma wpływ na energię wewnętrzną ciała 	<p>związek</p> <ul style="list-style-type: none"> – przelicza temperaturę w skali Celsjusza na temperaturę w skali Kelvina i odwrotnie – określa, czym jest energia wewnętrzna i wymienia jej składowe – podaje związek pomiędzy energią wewnętrzną ciała a sumą energii kinetycznych i potencjalnych cząsteczek oraz liczbą cząsteczek budujących to ciało – podaje jednostkę energii wewnętrznej w układzie SI – określa związek pomiędzy energią wewnętrzną a wykonaną pracą 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia doświadczenie potwierdzające związek między temperaturą a ruchem cząsteczek 	<p>pomiędzy energią wewnętrzną a energią kinetyczną i potencjalną cząsteczek oraz liczbą cząsteczek budujących ciało</p>	<p>pracy zmienia energię wewnętrzną ciała</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia różnice między energią mechaniczną i energią wewnętrzną ciała
2	Ciepły przepływ energii	1	<ul style="list-style-type: none"> – omawia przepływ ciepła z ciała o wyższej temperaturze do ciała o temperaturze niższej w przypadku kontaktu tych ciał 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia i analizuje jakościowo przykłady, w których zmiana energii wewnętrznej następuje na skutek przepływu energii na sposób ciepła lub wykonanej pracy 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia przemiany energii w silniku cieplnym – podaje treść pierwszej zasady termodynamiki 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czym jest równowaga termiczna – rozwiązuje zadania (problemy) związane z pierwszą zasadą termodynamiki 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia zjawisko przewodzenia ciepła z wykorzystaniem modelu budowy materii
Nr	Dział tematyczny / Temat lekcji	Liczba godzin przeznaczonych na realizację	Wymagania na ocenę				
			dopuszczająca	dostateczną	dobłą	bardzo dobrą	celującą
			Uczeń:				
			<p>podaje przykłady z życia codziennego, w których można zaobserwować przepływ ciepła</p> <ul style="list-style-type: none"> – wie, że energię 	<ul style="list-style-type: none"> – posługuje się pojęciem cieplnego przepływu energii oraz jednostką w układzie SI – podaje przykłady ciał pozostających 		<ul style="list-style-type: none"> – analizuje teksty dotyczące pierwszej zasady termodynamiki – przeprowadza doświadczenia ilustrujące pierwszą 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, w jaki sposób można zmienić energię układu (energję wewnętrzną), wykonując nad nim pracę lub przekazując energię w

			<p>wewnętrzną ciała można zmienić, wykonując nad ciałem pracę lub przez cieplny przepływ energii</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi przeprowadzić proste doświadczenie obrazujące zmianę temperatury ciała w wyniku cieplnego przepływu energii lub wykonania nad nim pracy 	<p>w równowadze termicznej</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje, że energię układu (energję wewnętrzną) można zmienić, wykonując nad nim pracę lub przekazując energję w postaci ciepła 		<p>zasadę termodynamiki</p>	<p>postaci ciepła</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozwiązuje zadania (problemy) złożone, związane z pierwszą zasadą termodynamiki, analizuje, szacuje wyniki, zapisuje wyniki zgodnie z zasadą zaokrąglania
3	Sposoby przekazywania ciepła	1	<ul style="list-style-type: none"> – podaje przykłady przepływu energii w wyniku konwekcji i przewodnictwa cieplnego – prezentuje doświadczalnie zjawisko konwekcji i przewodnictwa cieplnego – podaje przykłady przewodników i izolatorów cieplnych wykorzystywanych w życiu codziennym 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia trzy sposoby cieplnego przepływu energii – omawia różnice między przewodnikami i izolatorami – opisuje rolę izolacji cieplnej – opisuje ruch gazów i cieczy w zjawisku konwekcji i podaje przykłady wykorzystania zjawiska konwekcji – zna pojęcie promieniowania termicznego 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia zjawisko konwekcji, przewodnictwa – opisuje znaczenie konwekcji w czasie ogrzewania i wentylacji pomieszczeń – omawia doświadczenie demonstrujące przepływ energii poprzez promieniowanie 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia rolę konwekcji w ogrzewaniu pomieszczeń – omawia rolę izolacji termicznej pomieszczeń 	<ul style="list-style-type: none"> – projektuje doświadczenie demonstrujące rolę izolacji termicznej – wyjaśnia, dlaczego w cieczach i gazach przepływ energii odbywa się głównie poprzez konwekcję – rozwiązuje nietypowe zadania (problemy) związane z przepływem ciepła

w
i
l
o
ś
c
i
o
w
y
m
b
i
l
a
n
s
i
e
c
i
e

Nr	Dział tematyczny / Temat lekcji	Liczba godzin przeznaczonych na realizację	Wymagania na ocenę				
			dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
			Uczeń:				
			<ul style="list-style-type: none"> – opisuje zależność między wartością ciepła właściwego a szybkością ogrzewania danej porcji substancji 	<ul style="list-style-type: none"> – rozwiązuje typowe zadania dotyczące ciepła właściwego, z niewielką pomocą nauczyciela – przeprowadza obliczenia i zapisuje wynik zgodnie z zasadami zaokrąglania oraz zachowaniem liczby cyfr znaczących wynikającej z dokładności pomiaru lub z danych – wyznacza ciepło właściwe wody z użyciem czajnika elektrycznego lub grzałki o znanej mocy, termometru, cylindra miarowego lub wagi 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie rozwiązuje typowe zadania dotyczące ciepła właściwego – przelicza wielokrotności i podwielokrotności – przeprowadza obliczenia i zapisuje wynik zgodnie z zasadami zaokrąglania oraz zachowaniem liczby cyfr znaczących wynikającej z dokładności pomiaru lub z danych – wyodrębnia z tekstów, tabel, diagramów lub wykresów, rysunków informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska 		<ul style="list-style-type: none"> – planuje i przeprowadza doświadczenie w celu wyznaczenie ciepła właściwego dowolnej substancji – rozwiązuje nietypowe, złożone zadania dotyczące ciepła właściwego – posługuje się informacjami z analizy tekstów źródłowych, w tym popularnonaukowych, dotyczącymi ciepła właściwego – układa jakościowy bilans cieplny dla podanego przykładu

y
p
o
w
e
n
i
e
o
b
l
i
c
z
e
n
i
o
w
e
z
a
d
a
n
i
a
p
r
z
e
m
i
a
n
e
n
e
r
g
i
i
w
p
r
o
c
e
s
a
c
h

Nr	Dział tematyczny / Temat lekcji	Liczba godzin przeznaczonych na realizację	Wymagania na ocenę				
			dopuszczającą	dostateczną	dobłą	bardzo dobrą	celującą
			Uczeń:				
			– odczytuje z tabeli temperaturę wrzenia i ciepło parowania w temperaturze wrzenia				
2. DRGANIA I FALE MECHANICZNE							
1	Ruch drgający	1	<ul style="list-style-type: none"> – podaje przykłady ciał wykonujących ruch drgający – wskazuje położenia równowagi – wymienia wielkości opisujące ruch drgający wraz z jednostkami 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje znaczenie pojęć: położenie równowagi, wychylenie, amplituda, okres, częstotliwość – doświadczalnie wyznacza okres i częstotliwość drgań ciężarka na sprężynie – oblicza częstotliwość drgań na podstawie okresu i odwrotnie 	<ul style="list-style-type: none"> – odczytuje amplitudę oraz okres drgań z wykresu zależności wychylenia od czasu – opisuje ruch ciężarka na sprężynie i analizuje przemiany energii 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcie drgań mechanicznych i ich rodzaje – opisuje ruch wahadła i analizuje przemiany energii 	<ul style="list-style-type: none"> – prezentuje doświadczalnie ruch drgający wraz z analizą przemian energetycznych – opisuje cechy siły wypadkowej w przypadku ciała wychylonego z położenia równowagi
2	Wahadło matematyczne	1	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czym jest wahadło matematyczne 	<ul style="list-style-type: none"> – prezentuje doświadczalnie ruch drgający prosty – wyznacza doświadczalnie okres i częstotliwość ruchu wahadła 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje wykres zależności wychylenia wahadła od czasu 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje zależność między okresem drgań wahadła a jego długością – wyjaśnia sposób działania zegara wahadłowego – opisuje efekt 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia zasadę działania wahadła Foucaulta – omawia zjawisko rezonansu mechanicznego – opisuje pojęcie izochronizmu

—o
pi
s
uj
e
zj
a
w
is
k
o
o
d
bi
ci
a
fa
li
o
d
p
rz
e
s
z
k
o
d
y,
w
y
k
o
rz
y
st
uj
ą
c
p
oj
ę
ci
e
fa
z
y
d
r
g

a ń		Wymagania na ocenę					
Nr	Dział tematyczny / Temat lekcji	Liczba godzin przeznaczonych na realizację	dopuszczającą	dostateczną	dobłą	bardzo dobrą	celującą
			Uczeń:				
				– posługuje się pojęciami: szybkość rozchodzenia się fali, kierunek rozchodzenia się fali	– opisuje zjawisko odbicia fali od przeszkody		– opisuje zjawisko dyfrakcji i interferencji fal mechanicznych
4	Dźwięki	1	<ul style="list-style-type: none"> – posługuje się pojęciem fali akustycznej – wymienia źródła dźwięku – prezentuje doświadczalnie wytwarzanie dowolnej fali dźwiękowej (w przedmiotach drgających i instrumentach muzycznych) – szereguje dźwięki pod względem częstotliwości – wyjaśnia, co nazywamy infradźwiękami i ultradźwiękami 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje mechanizm powstawania dźwięku w powietrzu – wymienia wielkości fizyczne, od których zależy wysokość i głośność dźwięku – rejestruje i obserwuje oscylogramy dźwięków – wymienia zastosowania infradźwięków i ultradźwięków 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje cechy fali dźwiękowej – opisuje jakościowo związek między natężeniem dźwięku (głośnością) a energią fali i amplitudą fali – analizuje wykresy fal dźwiękowych, porównuje dźwięki o różnej wysokości, głośności i barwie – omawia mechanizm dźwięków w instrumentach muzycznych 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje przykłady występowania w przyrodzie infradźwięków i ultradźwięków – omawia pojęcie hałasu na przykładach – rozwiązuje zadania złożone z wykorzystaniem praw i zależności fizycznych dotyczących fal mechanicznych 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia opóźnienie odgłosu błyskawicy w stosunku do błysku – wyjaśnia zjawisko echa i pogłosu – zna jednostkę natężenia dźwięku (dB)
3. ELEKTROSTATYKA							
1	Elektryzowanie ciał przez tarcie i dotyk	1	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje w otoczeniu zjawiska elektryzowania ciał przez tarcie i dotyk – demonstruje doświadczalnie elektryzowanie ciał przez tarcie i dotyk 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje budowę oraz zasadę działania elektroskopu i analizuje doświadczenia dotyczące elektryzowania ciał przez tarcie i dotyk 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia elektryzowanie przez tarcie i dotyk, wskazuje, że zjawiska te polegają na przemieszczaniu elektronów 	<ul style="list-style-type: none"> – demonstruje za pomocą elektroskopu i omawia przepływ ładunku w przypadku elektryzowania ciał przez dotyk 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia sposób działania drukarki laserowej
2	Oddziaływanie ciał naelektryzowanych	1	<ul style="list-style-type: none"> – demonstruje wzajemne oddziaływanie ciał naelektryzowanych 	<ul style="list-style-type: none"> – bada jakościowo oddziaływanie ciał naelektryzowanych 	<ul style="list-style-type: none"> – formułuje wnioski z przeprowadzonych badań oddziaływania ciał naelektryzowanych 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie przeprowadza badania ciał naelektryzowanych 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia i stosuje prawo Coulomba w zadaniach obliczeniowych (R)

Nr	Dział tematyczny / Temat lekcji	Liczba godzin przeznaczonych na realizację	Wymagania na ocenę				
			dopuszczającą	dostateczną	dobłą	bardzo dobrą	celującą
			Uczeń:				
			– zna rodzaje ładunków elektrycznych	– omawia oddziaływanie jednoimiennych i różnoimiennych ładunków elektrycznych		– zna treść prawa Coulomba	
3	Mikroskopowy obraz elektryzowania ciał	1	– rozpoznaje elementy modelu budowy atomu – określa ładunek elektronu jako ładunek elementarny – rozróżnia przewodniki i izolatory i podaje ich przykłady	– omawia budowę atomu i przyporządkowuje poszczególnym cząstkom ładunki elektryczne – określa jednostkę ładunku (1 C) jako wielokrotność ładunku elementarnego – rysuje schemat budowy przewodnika i izolatora	– omawia różnice w budowie wewnętrznej przewodnika i izolatora (posługuje się pojęciem elektronów swobodnych) – omawia budowę jonów dodatnich i ujemnych – stosuje pojęcie uziemienia	– omawia elektryzowanie przez dotyk, stosując zasadę zachowania ładunku	– bada doświadczalnie i wyjaśnia przewodnictwo elektryczne w oparciu o właściwości mikroskopowe ciał
4	Elektryzowanie przez indukcję	1	– demonstruje elektryzowanie przez indukcję	– omawia zachowanie strumienia wody w obecności naelektryzowanego ciała – demonstruje elektryzowanie elektroskopu przez indukcję	– opisuje elektryzowanie przez indukcję jako przemieszczanie się nośników ładunków w przewodnikach i izolatorach – omawia przykłady elektryzowania przez indukcję w przyrodzie	– omawia elektryzowanie przez indukcję, stosując zasadę zachowania ładunku – zna zasadę zachowania ładunku elektrycznego	– wykorzystuje zasadę zachowania ładunku w zadaniach obliczeniowych
5	Pole elektrostatyczne (R)	1	– posługuje się pojęciem pola elektrycznego i elektrostatycznego – wie, że ładunki elektryczne są źródłem pola elektrostatycznego – posługuje się pojęciem pola elektrostatycznego do wyjaśnienia zachowania skrawków przymocowanych do naelektryzowanego ciała – rozróżnia pole centralne i jednorodne – rysuje linie pola elektrostatycznego wokół pojedynczego ładunku – wyjaśnia oddziaływanie na odległość ciał naelektryzowanych z użyciem pojęcia pola elektrostatycznego				

			–omawia rozkład linii pola elektrostatycznego wokół układu ładunków				
Nr	Dział tematyczny / Temat lekcji	Liczba godzin przeznaczonych na realizację	Wymagania na ocenę				
			dopuszczająca	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
Uczeń:							
4. PRĄD ELEKTRYCZNY							
1	Prąd elektryczny w metalach i elektrolitach	1	– opisuje przepływ prądu w przewodnikach jako uporządkowany ruch elektronów swobodnych	– omawia schemat przemieszczania się ładunków elektrycznych w przewodniku – opisuje przepływ prądu w elektrolitach jako uporządkowany ruch jonów – podaje przykłady elektrolitów	– omawia różnicę między przepływem prądu w metalowym przewodniku i elektrolicie	– projektuje doświadczenie, w którym bada przepływ prądu w metalowym przewodniku	– projektuje i analizuje doświadczenie, w którym bada przepływ prądu w elektrolicie
2	Napięcie elektryczne	1	– posługuje się intuicyjnie pojęciem napięcia elektrycznego i podaje jego jednostkę – wskazuje woltomierz jako przyrząd do pomiaru napięcia – wskazuje przykłady źródeł napięcia elektrycznego – wskazuje przykłady odbiorników	– opisuje przemiany energii w przewodniku, między końcami którego wytworzono napięcie – wskazuje, że prąd płynie tylko w obwodzie zamkniętym – wykonuje pomiar napięcia elektrycznego źródła niskonapięciowego (baterii)	– opisuje napięcie elektryczne jako miarę pracy wykonanej przez siły elektryczne podczas przemieszczenia ładunku jednostkowego – zna warunki przepływu prądu – omawia kierunek przepływu prądu – zna elementy obwodów elektrycznych i łączy je ze sobą według schematu	– omawia przykłady źródeł napięcia elektrycznego – stosuje do obliczeń wzór na napięcie elektryczne	– wyjaśnia zasadę działania źródeł napięcia – demonstruje szeregowę i równoległe łączenie źródeł napięcia
3	Natężenie prądu	1	– posługuje się intuicyjnie pojęciem natężenia prądu elektrycznego – podaje jednostkę natężenia prądu	– oblicza natężenie prądu ze wzoru $I = \frac{q}{t}$ – buduje prosty obwód elektryczny i mierzy	– stosuje i wyjaśnia proporcjonalność $q \sim t$ – oblicza wszystkie wielkości, korzystając ze wzoru $I = \frac{q}{t}$	– zna inne jednostki natężenia prądu	– zna i omawia pierwsze prawo Kirchhoffa jako zasadę zachowania ładunku

			elektrycznego (1 A) – wskazuje amperomierz jako przyrząd do pomiaru natężenia prądu	natężenie prądu w tym odwodzie				
			Wymagania na ocenę					
Nr	Dział tematyczny / Temat lekcji	Liczba godzin przeznaczonych na realizację						
			dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą	
			Uczeń:					
4	Opór elektryczny. Prawo Ohma	1	– wymienia jednostkę oporu elektrycznego (1 Ω) – podaje, że opór zależy od napięcia źródła i natężenia prądu płynącego w obwodzie	– wyjaśnia, skąd bierze się opór przewodnika – oblicza opór przewodnika, korzystając ze wzoru $R = \frac{U}{I}$	– objaśnia treść prawa Ohma – oblicza wszystkie wielkości, korzystając ze wzoru $R = \frac{U}{I}$ – sporządza wykres zależności $I(U)$ – doświadczalnie wyznacza opór elektryczny przewodnika	– oblicza opór odbiorników na podstawie danych tabelarycznych pomiaru napięcia i natężenia – przeprowadza obliczenia i zapisuje wynik zgodnie z zasadami zaokrąglania oraz zachowaniem liczby cyfr znaczących wynikającej z dokładności pomiaru lub z danych – analizuje wykres zależności między oporem, napięciem i natężeniem i porównuje wartości oporu różnych odbiorników	– omawia zależność oporu od wymiarów opornika i materiału, z którego jest wykonany – omawia rolę oporników w obwodach elektrycznych	
5	Obwody elektryczne	1	– wymienia skutki przepływu prądu elektrycznego – zna zasady bezpiecznego korzystania z sieci elektrycznej – określa umowny kierunek przepływu	– wymienia i omawia rodzaje skutków przepływu prądu elektrycznego – rysuje schematy obwodów elektrycznych składających się z jednego źródła energii, jednego	– łączy według przedstawionego schematu obwód elektryczny	– omawia różnicę między szeregowym a równoległym łączeniem odbiorników – omawia zasadę działania bezpiecznika przeciążeniowego – omawia budowę domowej sieci	– omawia i wyjaśnia zasady bezpiecznego korzystania z sieci elektrycznej i skutki przerwania dostaw do urządzeń o kluczowym znaczeniu	

			<p>prądu</p> <ul style="list-style-type: none"> – rysuje schemat prostego obwodu elektrycznego – opisuje rolę izolacji oraz warunki bezpiecznego korzystania z energii elektrycznej 	<p>odbiornika, mierników i wyłączników; posługuje się symbolami graficznymi tych elementów</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje rolę bezpieczników przeciążeniowych w domowej sieci elektrycznej 		elektrycznej		
			Wymagania na ocenę					
Nr	Dział tematyczny / Temat lekcji	Liczba godzin przeznaczonych na realizację						
			dopuszczającą	dostateczną	dobłą	bardzo dobrą	celującą	
			Uczeń:					
				<ul style="list-style-type: none"> – wie, na czym polega zwarcie – wskazuje skutki przzerwania dostaw energii elektrycznej 				
6	Praca prądu elektrycznego	1	<p>odczytuje dane z tabliczki znamionowej odbiornika</p> <ul style="list-style-type: none"> – odczytuje z licznika zużyta energię elektryczną – podaje jednostkę pracy prądu elektrycznego 	<ul style="list-style-type: none"> – oblicza pracę prądu elektrycznego, korzystając ze wzoru $W = U \cdot t$ – podaje przykłady pracy wykonanej przez prąd elektryczny 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje przemiany energii elektrycznej w urządzeniach elektrycznych 	<ul style="list-style-type: none"> – wykorzystuje w obliczeniach zależności między pracą prądu, napięciem, natężeniem i oporem – oblicza opór uzwojenia silnika elektrycznego, przekształcając znane zależności 	<ul style="list-style-type: none"> – wiąże pracę odbiornika (np. grzałki) z tempem ogrzewania substancji (np. wody w czajniku) 	
7	Moc prądu elektrycznego	1	<ul style="list-style-type: none"> – posługuje się pojęciem mocy prądu elektrycznego wraz z jej jednostką – określa, że moc prądu elektrycznego zależy od napięcia źródła i natężenia płynącego prądu 	<ul style="list-style-type: none"> – oblicza moc odbiornika ze wzoru $P = U \cdot I$ – omawia różnicę pomiędzy mocą prądu elektrycznego a mocą odbiornika 	<ul style="list-style-type: none"> – oblicza wszystkie wielkości, korzystając ze wzoru $P = U \cdot I$ – zna pojęcie mocy znamionowej – przelicza energię elektryczną wyrażoną w kilowatogodzinach na dżule i odwrotnie 	<ul style="list-style-type: none"> – oblicza koszt energii elektrycznej wykorzystywanej do wykonania czynności domowych – wymienia przykłady zachowań ograniczających zużycie energii elektrycznej 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia i omawia zachowanie mające na celu oszczędzanie energii elektrycznej – analizuje teksty źródłowe, w tym popularnonaukowe dotyczące energii elektrycznej 	
5. MAGNETYZM								
1	Właściwości magnetyczne ciał	1	<ul style="list-style-type: none"> – podaje nazwy biegunów magnesów trwałych i opisuje oddziaływania 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje pole magnetyczne kuli ziemskiej 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje oddziaływanie magnesu na żelazo i podaje przykłady jego 	<ul style="list-style-type: none"> – używa pojęcia pola magnetycznego i linii pola magnetycznego 	<ul style="list-style-type: none"> – posługuje się pojęciem domen magnetycznych i omawia na schemacie 	

			<p>między nimi</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje i demonstruje zachowanie igły magnetycznej w pobliżu magnesu 	<ul style="list-style-type: none"> – zna przykłady ferromagnetyków 	<p>zastosowania</p> <ul style="list-style-type: none"> – demonstruje oddziaływanie magnesu na opiłki żelaza 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia właściwości ferromagnetyków 	<p>właściwości ferromagnetyków</p>
Nr	Dział tematyczny / Temat lekcji	Liczba godzin przeznaczonych na realizację	Wymagania na ocenę				
			dopuszczająca	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
			Uczeń:				
			<ul style="list-style-type: none"> – opisuje sposób posługiwania się kompasem 				
2	Pole magnetyczne przewodnika z prądem	1	<ul style="list-style-type: none"> – podaje, że prąd płynący przez przewodnik jest źródłem pola magnetycznego 	<ul style="list-style-type: none"> – demonstruje oddziaływanie przewodnika z prądem na igłę magnetyczną 	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje regułę Ampère'a – rysuje linie pola wokół przewodnika z prądem 	<ul style="list-style-type: none"> – wykorzystuje regułę prawej dłoni do ustalenia zwrotu linii pola magnetycznego przewodnika liniowego – opisuje pole magnetyczne wokół przewodnika kołowego 	<ul style="list-style-type: none"> – demonstruje doświadczalnie regułę literową
3	Elektromagnes i jego zastosowanie	1	<ul style="list-style-type: none"> – demonstruje działanie elektromagnesu na przedmioty żelazne i magnesy 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje przykłady zastosowania elektromagnesu – opisuje zasadę działania elektromagnesu 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje rolę rdzenia w elektromagnesie – porównuje jakościowo pole magnetyczne dwóch zwojnic o różnej liczbie zwojów i różnym natężeniu – wskazuje bieguny elektromagnesu – stosuje regułę prawej dłoni do określenia biegunów magnetycznych zwojnicy – wskazuje bieguny N i S w elektromagnesie 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia zachowanie igły magnetycznej z użyciem pojęcia pola magnetycznego wytworzonego przez przepływ prądu elektrycznego – samodzielnie buduje elektromagnes 	<ul style="list-style-type: none"> – projektuje urządzenie wykorzystujące elektromagnes – analizuje teksty źródłowe, w tym popularnonaukowe, i przedstawia prezentację lub model wraz z zastosowaniem

z pr ąd em							
Nr	Dział tematyczny / Temat lekcji	Liczba godzin przeznaczonych na realizację	Wymagania na ocenę				
			dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
			Uczeń:				
5	Silniki prądu elektrycznego	1	<ul style="list-style-type: none"> – podaje, że w skład silnika wchodzi m.in. wirnik i stojan – wie, że silnik zamienia energię elektryczną na mechaniczną 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje oddziaływanie elektromagnesu z magnesem jako podstawę działania silnika elektrycznego na prąd stały 	<ul style="list-style-type: none"> – buduje prosty silnik elektryczny z baterii, magnesu neodymowego i drutu oraz demonstruje jego działanie – wyjaśnia funkcję komutatora w silniku prądu elektrycznego 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia zastosowania silników na prąd stały – wskazuje, że w większości domowych urządzeń elektrycznych znajdują się silniki elektryczne na prąd przemienny, podaje ich przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia model silnika elektrycznego i zasadę jego działania – zna i omawia pojęcie prądu indukcyjnego – omawia zasadę działania prądnicy – demonstruje, że zmieniające się pole magnetyczne jest źródłem prądu elektrycznego w zamkniętym obwodzie
6	Fale elektromagnetyczne	1	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia rodzaje fal elektromagnetycznych: radiowe, mikrofałe, promieniowanie podczerwone, światło widzialne, promieniowanie nadfioletowe, rentgenowskie i gamma – podaje wartość prędkości fali elektromagnetycznej w próżni 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje źródła fal elektromagnetycznych – posługuje się pojęciem widma fal elektromagnetycznych – wymienia cechy wspólne i różnice w rozchodzeniu się fal mechanicznych i elektromagnetycznych 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje falę elektromagnetyczną jako rozchodzące się w przestrzeni i oddziałujące pola elektryczne i magnetyczne – wskazuje przykłady zastosowania fal elektromagnetycznych 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia widmo fal elektromagnetycznych według wybranej wielkości fizycznej (długości fali albo częstotliwości) 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje teksty źródłowe, w tym popularnonaukowe, dotyczące fal elektromagnetycznych i przygotowuje prezentację wybranego zagadnienia
6. OPTYKA							

–w
i
e
,
ż
e

Nr	Dział tematyczny / Temat lekcji	Liczba godzin przeznaczonych na realizację	Wymagania na ocenę				
			dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą
			Uczeń:				
			<ul style="list-style-type: none"> – podaje przykłady źródeł światła – podaje wartość prędkości światła w próżni 				
2	Prostoliniowe rozchodzenie się światła	1	<ul style="list-style-type: none"> – podaje, że światło (w ośrodkach jednorodnych) porusza się prostoliniowo 	<ul style="list-style-type: none"> – demonstruje prostoliniowe rozchodzenie się światła – rozróżnia ośrodki jednorodne i niejednorodne optycznie – definiuje promień świetlny – demonstruje powstanie obszarów cienia i półcienia 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia powstanie obszarów cienia i półcienia za pomocą prostoliniowego rozchodzenia się światła w ośrodku jednorodnym 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia zjawiska zaćmienia Księżyca i Słońca – omawia zasadę działania kamery otworkowej 	<ul style="list-style-type: none"> – projektuje i wykorzystuje kamerę otworkową
3	Odbicie i rozproszenie	1	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje przykłady odbicia światła w życiu 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje zjawisko odbicia światła od powierzchni gładkiej, wskazuje kąt 	<ul style="list-style-type: none"> – stosuje prawo odbicia w zadaniach obliczeniowych 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia zasadę działania peryskopu i 	<ul style="list-style-type: none"> – demonstruje zastosowanie zjawiska odbicia (np.

	światła		codziennym	padania i kąt odbicia – opisuje zjawisko rozproszenia światła na powierzchniach chropowatych	– podaje przykłady zastosowania prawa odbicia	elementów odblaskowych	w kalejdoskopie, pułapce optycznej) – wyjaśnia rolę warstwy antyrefleksyjnej	
4	Zwierciadła płaskie	1	– demonstruje powstawanie obrazów w zwierciadle płaskim	– rysuje obraz świecącego punktu w zwierciadle płaskim – rysuje odbicie lustrzane obrazu dwuwymiarowego	– podaje cechy obrazu otrzymanego w zwierciadle płaskim	– rysuje konstrukcyjnie obrazy otrzymywane w zwierciadle płaskim	– wyjaśnia, dlaczego w zwierciadle płaskim powstaje obraz lustrzany, a nie odwrócony	
5	Zwierciadła kuliste i ich zastosowanie	1	– rozróżnia rodzaje zwierciadeł kulistych – wskazuje na schemacie oś optyczną, ognisko, ogniskową i promień krzywizny zwierciadła kulistego – podaje zastosowania zwierciadeł kulistych –	– posługuje się pojęciem ogniska i ogniskowej zwierciadła kulistego – demonstruje powstawanie obrazów w zwierciadłach wklęsłych i wypukłych	– oblicza wartość ogniskowej ze wzoru $f = \frac{r}{2}$	– omawia zastosowania zwierciadeł kulistych	– omawia zastosowania zwierciadeł parabolicznych	
			Wymagania na ocenę					
Nr	Dział tematyczny / Temat lekcji	Liczba godzin przeznaczonych na realizację						
			dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą	celującą	
			Uczeń:					
6	Obrazy wytworzone przez zwierciadła kuliste	1	– określa rodzaj zwierciadła na podstawie wytworzonego obrazu – wykreśla bieg wiązki promieni równoległych do osi optycznej po odbiciu od zwierciadła	analizuje bieg promieni wychodzących z punktu w różnych kierunkach, a następnie odbitych od zwierciadła płaskiego i od zwierciadeł sferycznych – opisuje skupianie promieni w zwierciadle wklęsłym oraz bieg promieni odbitych od zwierciadła wypukłego	– rysuje konstrukcyjnie obrazy otrzymywane za pomocą zwierciadła wklęsłego – demonstruje powstawanie obrazów w zwierciadłach wklęsłych i wypukłych	– rysuje konstrukcyjnie ognisko pozorne zwierciadła wypukłego i objaśnia jego powstawanie – podaje cechy obrazu w zwierciadle wypukłym na podstawie odległości przedmiotu od zwierciadła – oblicza powiększenie obrazu	– rysuje konstrukcyjnie obrazy otrzymywane za pomocą zwierciadła wypukłego	
7	Zjawisko załamania światła	1	– demonstruje zjawisko załamania światła na granicy ośrodków	– szkicuje schemat przejścia wiązki światła przez granicę dwóch ośrodków, wskazuje kąt padania i załamania	– stosuje prawo załamania do analizy przejścia wiązki światła przez granicę dwóch ośrodków	– wskazuje powiązanie kąta załamania z szybkością rozchodzenia się światła w każdym z	– wyjaśnia zależność zmiany biegu wiązki promienia przy przejściu przez granicę dwóch ośrodków	

					– podaje przykłady złudzeń optycznych związanych ze zjawiskiem załamania światła	ośrodków	od szybkości rozchodzenia się światła w tych ośrodkach – omawia zjawisko całkowitego wewnętrznego odbicia – wyjaśnia zasadę działania światłowodu
--	--	--	--	--	--	----------	---

–w
y
j
a
ś
n
i
a
,
n
a
c
z
y
m
p
o
l
e
g
a
w
i
d
z
e
n
i
e
b
a
r
w

	Dział tematyczny /	Liczba godzin	Wymagania na ocenę
--	--------------------	---------------	--------------------

Nr	Temat lekcji	przeznaczonych na realizację					
			dopuszczającą	dostateczną	dobłą	bardzo dobrą	celującą
			Uczeń:				
9	Zjawiska optyczne w przyrodzie (R)	1	<p>– rozpoznaje tęczę jako efekt załamania, wewnętrznego odbicia i rozszczepienia światła słonecznego i omawia schemat jej powstawania</p> <p>wskazuje miraż jako zjawisko polegające na tworzeniu się pozornych obrazów i wskazuje przykłady jego występowania</p> <p>wyjaśnia powstawanie halo słonecznego</p> <p>demonstruje rozchodzenie się światła w ośrodku niejednorodnym</p> <p>omawia korzyści i zagrożenia związane z występowaniem zjawisk optycznych w przyrodzie</p> <p>analizuje teksty źródłowe, w tym popularnonaukowe, i przygotowuje prezentację wybranego zagadnienia</p>				
10	Rodzaje i właściwości soczewek	1	<ul style="list-style-type: none"> – podaje rodzaje soczewek – opisuje bieg promieni równoległych do osi optycznej, przechodzących przez soczewkę skupiającą – posługuje się pojęciem ogniska, ogniskowej i osi optycznej 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje bieg promieni równoległych do osi optycznej, przechodzących przez soczewkę rozpraszającą – posługuje się pojęciem ogniska pozornego soczewki rozpraszającej – posługuje się pojęciem ogniska i ogniskowej soczewki skupiającej 	<ul style="list-style-type: none"> – posługuje się pojęciem zdolności skupiającej soczewki – porównuje soczewki o różnej ogniskowej 	<ul style="list-style-type: none"> – określa właściwości soczewki szklanej na podstawie jej kształtu – oblicza zdolność skupiającą soczewki 	<ul style="list-style-type: none"> – posługuje się pojęciem aberracji sferycznej soczewki
11	Otrzymywanie obrazów za pomocą soczewek	1	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia obrazy rzeczywiste, pozorne, proste, odwrócone, powiększone, pomniejszone – wskazuje na schemacie oś optyczną, ognisko, ogniskową – demonstruje powstawanie ostrego obrazu przedmiotu na ekranie za pomocą soczewki skupiającej 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje obrazy otrzymywane za pomocą soczewek skupiających 	<ul style="list-style-type: none"> – demonstruje powstawanie różnych obrazów za pomocą soczewek w zależności od odległości przedmiotu od soczewki skupiającej i rozpraszającej 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje i oblicza powiększenie obrazu otrzymywanego za pomocą soczewki, wykorzystując wzory $p = \frac{H}{h} \quad i \quad p = \frac{x}{y}$ 	<ul style="list-style-type: none"> – zna i stosuje wzór soczewkowy
12	Konstrukcyjne wyznaczanie obrazów otrzymywanych w soczewkach	1	<ul style="list-style-type: none"> – rysuje bieg promieni równoległych do osi optycznej, przechodzących przez soczewkę skupiającą 	<ul style="list-style-type: none"> – rysuje konstrukcje obrazu punktu świecącego otrzymywanego za pomocą soczewki skupiającej 	<ul style="list-style-type: none"> – rysuje konstrukcje obrazu obiektu świecącego otrzymywanego za pomocą soczewek skupiających i rozpraszających 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia zasadę konstrukcji soczewki Fresnela 	<ul style="list-style-type: none"> – rysuje konstrukcje obrazu obiektu otrzymywanego przez układ soczewek

Nr	Dział tematyczny / Temat lekcji	Liczba godzin przeznaczonych na realizację	Wymagania na ocenę				
			dopuszczającą	dostateczną	dobłą	bardzo dobrą	celującą
			Uczeń:				
13	Przyrządy optyczne	1	<ul style="list-style-type: none"> – zna elementy układu optycznego oka – podaje, że oko ludzkie ma zdolność akomodacji – rozróżnia krótkowzroczność i dalekowzroczność – podaje przykłady przyrządów optycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> – definiuje akomodację jako zdolność przystosowania oka do ostrego postrzegania przedmiotów znajdujących się w różnych odległościach – wyjaśnia, na czym polega krótkowzroczność i dalekowzroczność – podaje rodzaje soczewek (skupiające, rozpraszające) stosowanych do korygowania wad wzroku. 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje i przedstawia na schemacie miejsce powstawania obrazu w przypadku krótkowzroczności i dalekowzroczności – opisuje rolę soczewek w korygowaniu wad wzroku. 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje znak zdolności soczewek korekcyjnych – omawia zasadę działania mikroskopu i lunety, używając pojęć oko, okular, obiektyw, obiekt – podaje zastosowania przyrządów optycznych – demonstruje budowę lunety Galileusza. 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia układ optyczny mikroskopu i lunety/ refraktora – omawia zasadę działania aparatu fotograficznego i rolę obiektywów – wskazuje przyczyny astygmatyzmu i sposób korekcji tej wady za pomocą soczewek cylindrycznych.